

so se zagrebški trgovci, ki dovažajo z Reke laško tekstilno robo in sukno, nemalo začudili, ko so videli, da je 80% ali 90% sukna, ki ga nam pošilja Italija za drag denar, pravo pravcato brnsko blago. Z Italijo je imela bivša avstroogrška monarhija razne kompenzacijske posle. Med kompenzacijskim blagom je zavzemalo sukno važno mesto in ogromno število vagonov brnskega sukna je bilo odpeljanih v Italijo v zameno za topove in municijo. V Italijo je šlo sukno strašno poceni, municija pa je bila silno draga. In sedaj prodaja nam Italija to brnsko sukno po oderuških cenah in se zraven smeje.

**Važno za zamenjavo krone!** Beograd, 13. maja. „Narod“ poroča: Finančni minister dr. Momčilo Ninčić je izjavil, da bo država nudila posebno priznanje onim, ki so podpisali prvo jugoslovansko državno posojilo in sicer s tem, da izide v kratkem naredba, s katero se določa, da bodo imetnikom 4% bonov ob svoječasnem zamenjavi stare krone v novo jugoslovansko valuto priznane neke posebne ugodnosti. Med drugimi se bo ob zamenjavi imetnikom teh bonov dalo za 5% nove valute več, ko sicer za papirni denar.

**Posestva nemških grofov na Štajerskem.** „Jugoslavija“: Deželna vlada za Slovenijo se je odločila k radikalnemu sredstvu in je v gornjeradgorskem okraju dala pod državno nadzorstvo naslednja posestva nemških grofov: grofa Trautmannsdorfa, nadzornik J. Kreft, Gostar pri Sv. Jurju; vojvodinje Ahrenberg, nadzornik J. Zemljič, župan v Radencih; grofa Stubenberga, nadzornik I. Nemec, župan v Okoslavcih; vojvode Parma, nadzornik I. Breznik, župan v Stanečincih; generala Stöger Steinerja, nadzornik Franc Zemljič v Murščaku; grofa D' Avenasa, nadzornik Fr. Cabelj, gostilničar pri Kapeli, I. Hildebranda, nadzornik F. Razlag, gostilničar v Radencih; barona Brucka, nadzornik Karel Jurjevič, trpovec v Radencih; grofa Bathyanya, nadzornik K. Jurjevič; samostanov Admont in Ren, nadzornik Fran Stajniko, pos. v Ljutomeru ter bratov Kleinschegg, nadzornik Drago Novak v Stročji vasi. Nadzorniki so opremljeni z obsežnimi pooblastili. Proti tem ukrepom protestirajo štajerski Nemci in dr. Renner je že izjavil, da odredi dunajska vlada vse potrebno, da se bo smatrala jugoslovanska imovina, ležeča v Nemški Avstriji, za sovražniški predmet.

## Slovenci, podpisujte državno posojilo!

*V teku je podpisovanje 4% nega državne posojila. Da se razpisanemu državni posojilu pripomore do kar najlepšega uspeha, naj vsak zaveden Slovenec podpiše po možnosti državno posojilo.*

*Sijajen uspeh državnega posojila je največjega pomena za ugled naše države na zunaj in bo napravil gotovo najboljši vtis tudi na mirovno konferenco. Pa tudi za našo ožjo domovino Slovenijo bo častno, če bo v Sloveniji podpisana svota razmera visoka.*

## Dopisi.

**Izgredi v Ptuj.** V noči od nedelje na ponedeljek so bila v Ptuj okna razbita pri nekaterih nemških trgovinah in gostilnah. Obžalujemo te dogodke tembolj, ker se jih je vdeležilo vojaštvo, ki je poklicani čuvaji miru in reda v državi. Prvič ni nikako junaštvo, ako pijanci v noči razbijajo nekaj šip. Drugič pa je dandanes veliko pomanjkanje stekla in drugih stvari. Škodo trpijo ne le prizadeti sodržavljanji, ampak tudi država in vrednost našega denarja, če moramo kupovati stvari, ki so bile poškodovane na tako lahkomišeln način. In pa, ali je s tem, da se potolče nekaj šip, plačano nemško zverinstvo, ki ga počenjaajo oni z našimi ljudmi?

Talce naj vzame vlada in ti naj nosijo vse posledice nemškega tolovajstva in z življenjem naj so odgovorni za početje svojih bratcev. Ako nekateri tukajšnji Nemci hujskajo proti naši državi, potem je dolžnost tistih, ki to vedo, da to javijo policiji in žandarmeriji. Dolžnost naših varnostnih oblasti pa je, da zaprejo gostilne, kjer se pojejo protidržavne izzivalne pesmi, kakor „Wacht am Rhein“ in druge.

**Slovenske odvetnike** prosimo naj ne prevzemajo zastopstvanemških hujskačev, ki so obtoženi kakega protidržavnega dejanja.

**Zaradi slovenske šole v Ptuj** se baje nekateri ljudje vznemirjajo in to ravno taki, ki so prej molčali, ko so bile v Ptuj samo nemške šole in so se v njih ponemčevali otroci slovenskih starišev. Naša vlada je to krivico odpravila s tem, da je ustanovila slovensko šolo, v katero morajo hoditi otroci slovenskih starišev, za pristne Nemce pa je nemška šola. Ako nekaterim otrokom, ki so vedno hodili v nemške šole, slovenščina dela zdaj od začetka nekaj težave, potem tega ni kriva sedanja šola, ampak prejšnja. Sicer pa je za otroke tem boljše, čim prej se navadijo na slovenščino, ki je državni in poslovni jezik vseh nradov. Tudi se splošno priznava, da se naše učiteljstvo z veliko potrpežljivostjo in požrtvovalnostjo trudi, da otrokom čim bolj olajša ta prehod.

**„Dijaški dom“ in „Dekliški dom“ v Ptuj** v slovenskih rokah. Vladni komisar dr. Matej Senčar je gimnazijskemu ravnatelju Franju Vajdi poveril nadzorstvo čez „Studentenheim“ in „Mädchenheim.“ Dijaki in deklice ostanejo še nekaj tednov do konca šolskega leta, v bodoče pa bosta oba zavoda služila slovenski mladini.

**Ptuj se čisti.** Z velikim zadovoljstvom smo videli, kako so s ptujske mestne hiše odstranili orla, vnanji znak brezdušnega avstrijskega gospodstva. Čujemo, da dobé v najkrajšem času vsi javni zavodi slovenske napise. Razmišlja se tudi o prekrstitvi uličnih imen. Konkretni predlogi so že izgotovljeni. Tako bo Ptuj menda vendar-le dobil počasi nekoliko bolj prikupno, domače lice.

**Počast ptujskemu oddelku saperjev.** V nedeljo, 11. t. m. je priredilo mesto Ptuj v zvezi z narodnimi društvi tukajšnjemu saper-skemu oddelku v Narodnem domu skromno pogoščenje v znak priznanja za vrlo držanje o priliki dogodkov na koroški fronti. Fante je pozdravil v imenu mesta magistratni gent g. dr. Senčar v oduševljenem govoru. Vojni kurat g. Mlakar jih je koncem svojega govora pozval k slovesni obljudi, da ne stopijo prej z branika domovine, dokler ne bo osvobojen zadnji košček slovenske zemlje. Navdušeno zapeta „Lepa naša domovina“ je potrdila slovesno obljudo. G. nadporočnik Stergar, priljubljeni poveljnik oddelkov je dobil v znak priznanja za se in za svoje moštvo krasen šopek. O mraku je končala skromna, toda z odkritosrčnim namenom prirejena počast.

**Cirkovce pri Pragerskem.** Hvala Vam g. urednik, da ste cirkovške nemčurje pošteno pokrtačili. Pozabili ste samo na stražmojstra V. Saj bo menda vendar iz Cirkovc odslovljen, če bo še kaj časa zahajal v nemčursko hišo S. Tam se nekaj kuje, zato bo treba to družbo pravočasno vzeti na muho. To shajanje traja že od prevrata. Tej družbi Jugoslavija ne diši; a ne moremo se jih znebiti. Stražmojster rad hodi v nemčursko družbo po informacije; tam tudi L. ne manjka. V. nosi jugoslovansko kokardo, govori pa nemško; L. zopet je Kranjec, a tudi nemškega mišljenja. In tako ta dva tiča v bratski slogi rovarita proti državi.

**Iz Ormoža.** Vsi časniki zahtevajo takozvano „železno metlo“, s katero naj bi se vendar enkrat nemčurji iz uradov pometli, ki jih še mnogo tamkaj sedi. A vedno isti odgovor od merodajne strani: ni mogoče, ker nam primanjkuje naših moči. Pa glejte! Ormoška občina je nastavila za tajnika — jurista. Ali to ni narodni greh za občino, kakor tudi za tajnika? Gospod župan gotovo ni navezan ravno na tako moč (ker je sam jurist) ki bi jo drugod lahko porabili. Uradni

list v vsaki številki razpisuje mesta ter išče uradnikov s predpisano izobrazbo; a taki, ki so sposobni, se skrivajo doma. Ti imajo gotovo neodpustljiv narodni greh. Drugače gre v Ormožu vse precej po starem. Po mestu se govori „nemško“, kakor poprej. Še celo zavedni Slovenci se ne morejo odvaditi temu. Vsaka druga ali tretja beseda je spakedrano nemška s slovenskim repom. To so sicer malenkosti, a vendar človeka ušesa bolijo in to tem bolj, ako vse to slišiš v takozvanih boljših rodbinah. Da imajo nemški železničarji tukaj najboljše zavetišče, Vam bo gotovo znano. Sicer pa o tem drugokrat.

**Železniški tarifi.** Okrajni zastop v Ptuj z vladnim komisarjem g. Brenčičem in s svetom na čelu je poslal vladi sledeči protest: Vladni komisar in sosvet ptujskega okrajnega zastopa odločno protestira proti izvršenemu previsokemu povišanju železniškega tarifa za osebni promet za 200 odstotkov sedanje vozne cene ter prosi vlado, da na pristojnem mestu doseže: 1. razveljavljenje navedene povišbe železniškega tarifa; 2. da se uvede le za I. in II. razred povišba pa le za 100%, ako se zvišanje že mora zgoditi; 3. da se za III. razred povišba sploh ne izvrši in to iz sledečih razlogov: a) ker je izvršena povišba na 200% vsekakor previsoka in ni utemeljena; b) ker zadene le revnejše sloje, begunce, obrtnike in trgovce ter je v kvar trgovini in prometu; c) ker povzroča neposredno živlom in blagu višje cene, ki spet padejo na revnejše ljudstvo in ki že itak vsled draginje neznosno trpi.

**Leskovec pri Ptuj.** Na tukajšnji ljudski šoli se vedno beremo „Volksschule.“ Nadučitelj Stoklas je bil opozorjen, da naj napis odstrani; pa veste, kaj je rekel? „Za sedaj naj ta napis še ostane, ker še ne vemo, kje bo meja. Mogoče bo tukaj še Nemška Avstrija.“ Take pobožne želje ima torej ta gospod. Ali je morda res tako slabo poučen? Ne verjamem. Za tem gotovo tiči nekaj Bismarckovega.

**Iz Prekmurja.** „Narod“ poroča: Razmere v Prekmurju so neznosne, hujše, kakor so bile kdaj preje. Nobeden Slovenec si ni svest življenja. Blizu Munuštra—Sv. Gothard so Madžari ustrelili 10 nedolžnih Slovencev. V Bakovcih, Murski Soboti in Adrijancih so ustrelili 3 slovenska dekleta, ker se niso dala onečastiti, in 2 mladeniča, ki sta jih branila. Vse trgovine so zatvorjene, komunisti so vse zaplenili. Konfiscirali so tudi ves denar po hranilnicah in posojilnicah. Prebivalstvu so naložili visoke kontribucije. Vsak gospodar je moral komunistom predati polovico svojega premoženja, torej tudi polovico svojih živil in svoje živine. Pobrli so ljudem vso zlatino in srebrnino. Voditelje prekmurskih Slovencev, oba župnika Klekl so izgnali, škofa grofa Mikega so zaprli, Belat. kaplan Lejko se je rešil smrti, pobegnivši na Hrvaško.

## Društvene vesti.

**Stanovska zveza slovenskih akademikov v Zagrebu** priredi že napovedano slavnost dne 17. in 18. t. m. Spored: 17. maja dopoldne: cvetlični dan, kjer bodo gospodične prodajale cvetlice; zvečer ob pol 8. uri igra v Narodnem domu, ki se pa še razglasi posebej. 18. maja dopoldne: cvetlični dan kakor v soboto. V parku ob 10. uri dopoldne koncert vojaške godbe pod vodstvom g. kapelnika F. Herzog-a. Popoldne ob pol 4. uri igra v Narodnem domu; nato velika ljudska veselica v vseh prostorih Narodnega doma s plesom v veliki dvorani. Odbor.

**Dramatično društvo v Ptuj** priredi v soboto 17. t. m. prvič v sezoni saloigro „Cigani.“ Kakor čujemo, so vloge v rokah spretnih igralcev. Igra se ponovi v nedeljo 18. t. m. popoldne ob 3. uri. Okoličani, prihitite v kar največjem številu k predstavi!

**Slavnemu občinstvu.** Obiskovalcem gledališča se naznanja, da je gostilna Narodni dom dne 17. t. m. do 24ih odprta, v nedeljo, 18. pa do 20ih.